

Předmluva

Dějiny v datech se staly u nás populární zejména po roce 1989, kdy vznikl hlad po nových, moderně zpracovaných dějinách měst a obcí. Nové texty nebyly pohotově k dispozici, vydávaly se tedy reprinty z předválečné a meziválečné doby nebo se sháněly nepublikované rukopisy. Postupně se také začínalo s moderním badáním v historických pramenech. Zakládaly se odborné časopisy, plněné přípravnými články nejrůznější kvality. Díky tomu už má řada dnešních lokalit nově zpracovanou vlastní historii.

V přípravné fázi historií měst se staly dějiny v datech jakousi nezbytností. Pomohly utřídit nashromážděná fakta a interpretovat jejich význam a důležitost. Rozhodně nešlo o prosté chronologické seřazení všeho, co bylo z historických pramenů vyčteno, ale o výběr toho podstatného, co mělo nosný význam v dějinném procesu. Historik si pomocí dějin v datech uvědomí důležité momenty a souvislosti, na kterých může postavit koncepci zodpovědně zpracované minulosti.

Takto jsem k novostrašeckým dějinám v datech přistupoval. K dispozici máme Vackovy faktografické a nekoncepčně řazené Dějiny města, které jsou významným odrazovým můstkem pro další práci. Rozlišit v nich podstatné od nedůležitého činí potíže. Výsledkem mé dlouholeté práce s historickými dokumenty města je prozatím několik studií především ze starších dějin a pak velká série kratších článků po léta publikovaných v Novostrašeckém měsíčníku. Z nich vzešla souborná publikace *Mají od starodávna na pečetí hlavu člověčskou*. Přichystaný již mám její druhý díl. Nově uspořádané články dávají dohromady jistý koncepční celek, nicméně nejde zatím o souborné zpracování historie města. K těmto textům se váže i několik dalších publikací, například vydání Preinheltrovy kroniky nebo zpracování dějin novostrašeckého muzea.

Léta strádané poznatky k minulosti Nového Strašecí bylo třeba utřídit a zamyslet se nad jejich významem. Dějiny v datech zahrnují období od první třetiny 14. století (nejstarší zmínka o Strašecí) až po současnost – do posledních komunálních voleb v roce 2018. Studium pramenů tak nepřináší jen poznatky samé, ale umožňuje jejich širší interpretaci a kontext. Nelze jednoznačně říci, že jsem nashromáždil fakta nejdůležitější. Je to pokus a nejde jen o fakta. Jedná se o výsledek určitého zamyšlení nad vývojem města.

Jednotlivá hesla nejsou opatřena vysvětlujícími poznámkami, poněvadž ty by text velmi zatížily. V přehledu literatury jsou uvedeny opět jen zásadní práce, z nichž bylo čerpáno. Komplexní soupis dosud prošlých primárních i sekundárních pramenů se nachází v obou dílech jmenované knihy *Mají od starodávna na pečetí hlavu člověčskou*.

Věřím ve smysl předkládané publikace. Věřím, že se nestane pouhou snůškou suchých dat, ale bude uceleným výstupem s prvním přehledem důležitějších událostí

v našem městě od středověku až do současnosti. Je to listování více než zajímavé a dobrodružné.

Sluší se na tomto místě poděkovat těm, kteří mi s publikací a s jejím vydáním pomohli nebo k jejímu vzniku přispěli. Děkuji předně Václavu Vodvářkovi za poctivé přečtení celého textu a za množství věcných i jazykových připomínek. Za odborný komentář této práce patří dík historikovi Bohdanu Zilynskému. Muzeu T. G. M. v Rakovníku děkuji za poskytnutí většiny obrazového materiálu. Městu Nové Strašecí pak vděčím za to, že knížka vyšla a dostala se ke svým čtenářům.

*Jan Černý
Nové Strašecí – Křivoklát
5. ledna 2020*

OBSAH:

Předmluva.....	3
V poddanské závislosti (14. století – 1848).....	5
V monarchii za obecní samosprávy (1848–1918).....	47
V Československé republice (1918–1938)	72
V druhé republice a za okupace (1938–1945).....	85
Pod národním výborem (1945–1990).....	91
V obnovené samosprávě (1990–2018)	118
Představitelé města Nového Strašecí v letech 1729–2018.....	136
Prameny a literatura	138
Seznam zkratk.....	141

Nové Strašecí – dějiny v datech

Vybraná fakta od 14. století do roku 2018

Jan Černý

Vydalo: Město Nové Strašecí

Sazba a tisk: Lokša PrePress, s. r. o., Sportovní 99, 269 01 Rakovník

Náklad: 500 výtisků

Vydání první

Nové Strašecí 2020

ISBN 978-80-270-7327-6